

Wapenunie – Union Armes

WETSVOORSTEL STATUUT PROEFBANK VOOR VUURWAPENS

Wapenunie groepeert momenteel een negentigtal wapenhandelaars in België. Nagenoeg alle groothandelaars zijn aangesloten. In Vlaanderen zijn ongeveer 75% van de detailhandelaars aangesloten. In Wallonië hebben we ongeveer 15% aangesloten wapenhandelaars. Samen met de UFA (Union des Fabricants) et Unact (Union Nationale de l'Armurerie, de la Chasse, du Tir et de Collection) is Wapenunie mede oprichter van Belgian Weapon Forum. Deze organisatie groepeert alle belanghebbenden die individuele of economische activiteiten met wapens ontwikkelen.

Het voorontwerp van wet inzake het statuut van de proefbank belangt onze organisatie op een bijzondere manier aan. Onze leden behoren tot het weinig benijdenswaardige deel van de bevolking dat op bijna dagelijkse basis geconfronteerd wordt met een instelling uit 1676, die, ondanks een modernisering in 1888, niet is aangepast om haar wettelijke taken op een veilige en klantvriendelijke manier uit te voeren. Onze vereniging heeft in het verleden dan ook meermaals opgeroepen om het statuut van de proefbank te regelen en om de gepaste maatregelen te nemen om tot een goed management in de organisatie te komen. Afhankelijk van de directeur die op een gegeven moment benoemd was, werd daar al dan niet op ingegaan.

Onze organisatie juicht dan ook het initiatief van de vicepremier en minister bevoegd voor Economische Zaken Kris Peeters toe en is in grote lijnen tevreden met de richting die gekozen wordt in het wetsontwerp.

In het kader van de adviesraad voor wapens maken we dan ook graag onze opmerkingen over bij het voorontwerp. Gelieve te noteren dat ons slechts een korte periode van 1 week werd gelaten om onze opmerkingen te formuleren. Wij staan dan ook graag ter beschikking van de betrokken beleidscellen en overheidsdiensten om een en ander verder te bespreken.

Samengevat hebben wij de volgende opmerkingen:

- Het voorontwerp geeft aan de proefbank eindelijk een statuut als instelling van openbaar nut waardoor de instelling niet meer opereert in een juridisch vacuüm of, zoals in het verleden, de keuze heeft om zich aan de publiek- of privaatrechtelijke regels te onderwerpen naargelang het gunstig uitkomt voor de instelling. Het personeelsstatuut zal nu geregeld moeten worden, er is toezicht van het Rekenhof op de financiën van de instellingen. Dit moet meer transparantie garanderen.
- Onze leden juichen toe dat in de mogelijkheid voorzien is om filialen te openen, een reis naar Luik is voor veel van onze leden een dagvullende bezigheid.
- In het voorontwerp vervult de proefbank nog steeds een aantal technische opdrachten naast eerder politionele opdrachten. Een mix van beide opdrachten heeft in het verleden geleid tot mismanagement en zelfs tot beweerde fraude bij een directeur. Wij roepen dan ook op om aan de proefbank voor vuurwapens enkel nog technische en adviserende opdrachten toe te vertrouwen en om de

Wapenunie – Union Armes

politie/gerechtelijke opdrachten toe te vertrouwen aan de politiediensten of de gouverneurs die in het kader van de wapenwet bevoegd zijn

- Er wordt voor gekozen om de proefbank voor vuurwapens in te delen als een instelling van openbaar nut in categorie C. Deze optie kan onzes inziens enkel behouden worden indien de opdrachten van de proefbank beperkt zijn tot technische opdrachten. Indien de opdrachten ook taken van toezicht en overheidstaken inhouden, dan is een indeling in een categorie A of B, waar meer toezicht is van de federale overheid, aangewezen
- Het voorontwerp laat nog steeds toe dat eenzelfde instantie vuurwapens neutraliseert en tevens bevestigt dat de neutralisatie voldoet aan de Europese normen. Dit is in strijd met EU uitvoeringsverordening 2015/2403 waar geëist wordt dat de lidstaten de neutralisatie en het toezicht daarop toevertrouwen aan twee afzonderlijke instanties. Indien dit toch dezelfde instantie zou zijn, dan moeten voldoende garanties worden ingebouwd. Het voorontwerp is op dit punt niet conform het Europees recht.
- De wapenfabrikanten in Luik waren historisch aandeelhouder in de proefbank te Luik die bij wet van 1888 is opgericht. Deze worden de facto onteigend. De vraag is in welke mate zij vergoed dienen te worden voor hun aandeel
- Wat de tarieven betreft vragen wij dat een beperking wordt voorzien tot de kosten die redelijkerwijze de aan de proefbank gevraagde dienst dekken
- Wij stellen voor om een georganiseerd administratief beroep bij de FOD Economie te voorzien tegen de beslissingen genomen door de proefbank.

Hierna gaan wij meer in detail in op sommige opmerkingen.

1. Opdrachten van de proefbank

Onze organisatie is van mening dat de proefbank enkel opdrachten dient te vervullen die verband houden met technische aspecten rond vuurwapens en veiligheid daarvan. De proefbank moet op die manier toezien op de kwaliteit van vuurwapens en vermijden dat onveilige vuurwapens op de markt kunnen komen die kunnen leiden tot lichamelijke letsels of schade bij wapengebruikers.

Gerechtelijke en politieke opdrachten kunnen onzes inziens enkel worden toevertrouwd aan de overheidsdiensten die hiervoor zijn opgeleid en waar ook voldoende toezichtmechanismen bestaan die moeten garanderen dat de functie wordt uitgeoefend met bescherming van alle fundamentele rechten en onder controle van de democratisch verkozen instellingen.

Het mengen van beide bevoegdheden maakt dat de proefbank zowel technische fouten kan opmerken als ook onmiddellijk instaan voor het begin van de vervolging van inbreuken. Zulks biedt onvoldoende waarborgen en kan er ook toe leiden dat de proefbank of haar aangestelden haar macht kan afwenden. Omgekeerd kan dit ook de controle bemoeilijken in geval van fraude. Tot slot is het bevorderlijk voor de onafhankelijk van de instelling als ze louter technische taken heeft, zonder dat ze ook al standpunten moet innemen in gerechtelijke of politieke zaken die haar gebruikers kunnen treffen.

Wapenunie – Union Armes

Om die reden stellen wij voor om in het voorontwerp het art. 3, 2° (opspoorbaarheid van wapens) te schrappen en het art. 3, 5° van het voorontwerp aan te passen zodat duidelijk is dat het toezicht betrekking heeft op de technische kenmerken van vuurwapens, onderdelen ontworpen aan de proef en alarmwapensⁱ.

In hetzelfde verband is het ook niet nodig om artikel 19 van het voorontwerp te handhaven waarbij de directeur of sommige aangestelde en werknemers de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie kunnen krijgen. Het volstaat in de wet te voorzien dat de directeur of zijn aangestelden elke inbreuk onverwijld meedelen aan het bevoegde parket via de lokale politie. Op die manier wordt ook vermeden dat de overheid moet opdraaien voor onrechtmatig optreden van de directeur van de proefbank in die hoedanigheid.

2. Neutralisatie van vuurwapens

Naar aanleiding van de mislukte aanslag op een Thalys-trein heeft de Europese Commissie, in uitvoering van de Europese vuurwapenrichtlijn 91/477 zoals gewijzigd, een uitvoeringsverordening genomen met het oog op het uniformiseren van de procedures voor neutralisatie van vuurwapens in alle lidstaten van de Europese Unie. De Commissie had immers vastgesteld dat, in sommige lidstaten, de regels voor neutralisatie ontoereikend waren zodat het mogelijk was om in lidstaat A zonder enige vorm van controle een geneutraliseerd vuurwapen aan te kopen en dat dan om te vormen om het in lidstaat B terug om te vormen tot een werkend vuurwapen.

Een gelijkaardig probleem bestaat met alarmwapens die kunnen worden omgevormd tot functionerende wapens. Om dit probleem op te lossen hebben de Europese Raad en het Europese Parlement beslist dat vuurwapens die werden omgebouwd tot wapens die enkel blanke patronen verschietsen nooit vrij verkrijgbaar kunnen worden. Ook wordt een wapen dat enkel blanke patronen afschiet slechts als vrij verkrijgbaar beschouwd indien het wapen niet tot een vuurwapen kan worden omgebouwd. Op dit vlak heeft België reeds in 1996 de homologatie van alarmwapens ingevoerd. In het kader van de omzetting van richtlijn 2017/853 zal dergelijke homologatieprocedure ook moeten gelden voor lange wapens.

Artikel 3 van uitvoeringsverordening 2015/2403 legt aan de lidstaten de verplichting op om een entiteit aan te stellen die bevoegd is om te controleren of een vuurwapen correct geneutraliseerd werd en om een officieel attest af te geven dat de neutralisatie bevestigt. Indien deze entiteit ook instaat voor de neutralisatiebewerkingen zelf, dan moeten de lidstaten zorgen dat “die taken en personen binnen die entiteit duidelijk van elkaar gescheiden zijn”. Het voorontwerp voorziet dergelijke scheiding niet. Wij zien ook niet hoe dergelijke scheiding überhaupt te realiseren is als de medewerkers die de neutralisatie uitvoeren en zij die bevestigen of de neutralisatie correct is tot dezelfde instelling behoren en onder het gezag van dezelfde directeur vallen. In het voorontwerp is op geen enkele manier voorzien dat de personen die toezien op de juiste uitvoering van de neutralisatie op enige manier beschermd zijn tegen een mogelijke inmenging van de directie en/of de werknemers die de neutralisatie uitvoeren.

Bovendien is er ook een financiële incentive voor de proefbank om systematisch haar eigen werk ook goed te keuren vermits de retributie die de proefbank ontvangt per geneutraliseerd wapen bepaald wordt. Kritische opmerkingen van de persoon die de neutralisatie nakijkt kosten dan ook bijkomend tijd en geld. De huidige regeling zou zo wat vergelijkbaar zijn met het toevertrouwen van de autokeuring aan de garagisten zelf...

Wapenunie – Union Armes

Om deze reden stellen wij voor om het neutraliseren van vuurwapens over te laten aan de erkende wapenhandelaars. Het is dan de proefbank die kan attesteren of de betrokken handelaar de neutralisatie conform de technische vereisten van de EU uitvoeringsverordening heeft uitgevoerd.

Om deze redenen stellen wij voor om de woorden “het neutraliseren” in artikel 3, 4° van het voorontwerp te schrappen en een 8° toe te voegen waarin aan de proefbank de opdracht wordt toevertrouwd om te attesteren dat wapens die door wapenhandelaars worden aangeboden effectief geneutraliseerd werden overeenkomstig de technische voorschriften van EU uitvoeringsverordening 2015/2403. Anderzijds zou dergelijke attestering ook al onder artikel 3, 6° van het voorontwerp gevat kunnen worden.

3. Tarieven

In artikel 10, §1, tweede lid van het voorontwerp is thans voorzien dat de tarieven zo worden bepaald dat er geen enkele financiële last ten laste valt van de Schatkist.

Hoewel een instelling van openbaar nut in beginsel geen winst mag nastreven, zou onze organisatie dit lid graag aangevuld zien met een verplichting om de instelling kostenefficiënt te laten werken waarbij de tarieven ook beperkt worden tot de redelijke vergoeding om de kosten te dekken.

4. Beroep tegen de beslissingen van de proefbank

In artikel 12 van het voorontwerp wordt voorzien in een interne geschillenprocedure die bovendien bepaald wordt door het huishoudelijk reglement van de proefbank zelf. Dergelijke procedure is nutteloos vermits de proefbank rechter en partij is.

Wij stellen voor om, naar model van hetgeen voorzien is in artikel 30 van de wapenwet, een administratief beroep te voorzien bij de minister van Justitie. De procedure hiervoor kan in een uitvoeringsbesluit worden geregeld.

Voor verdere inlichtingen kunt u contact nemen met Mr Nico Demeyere (nico@demeyerenico.be), ondervoorzitter Wapenunie.
--

ⁱ Wij stellen ook nog voor om de terminologie “alarmwapen” te schrappen en te verwijzen naar de definitie van het begrip “vuurwapen” zoals bedoeld in richtlijn 2017/853. Een vuurwapen is een draagbaar, van een loop voorzien wapen waarmee door explosieve voortstuwing een lading, een kogel of een projectiel wordt uitgestoten, en dat daartoe is ontworpen of daartoe kan worden omgebouwd. Op die manier ook de bevoegdheid inzake de homologatie van alarmwapens worden gevat of ook nog alle handelingen die beogen een vuurwapen om te vorm tot een wapen dat geen projectielen meer kan verschieten